

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Albert Winsemius: De Nederlander achter de BV Singapore
Stoelinga, F.

Citation

Stoelinga, F. (2020, November 19). *Albert Winsemius: De Nederlander achter de BV Singapore*. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/138392>

Version: Publisher's Version

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/138392>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Cover Page

Universiteit Leiden

The handle <http://hdl.handle.net/1887/138392> holds various files of this Leiden University dissertation.

Author: Stoelinga, F.

Title: Albert Winsemius: De Nederlander achter de BV Singapore

Issue Date: 2020-11-19

Hoofdstuk 5 De wereld van de Technische Assistentie

17 Economie, ontwikkelingshulp en wapenhandel

De TAA, gesprekspartner van Winsemius in Genève en New York, heeft na de Tweede Wereldoorlog haar draagvlak gekregen als koloniale en imperialistische machtsverhoudingen eindigen in een troosteloze wereld vol economisch onbehagen, in een crisisperiode die tijdens de Grote Depressie tussen 1933 en 1936 is begonnen en op de eerste plaats bestreden wordt met de *New Deal* van de Amerikaanse president Roosevelt. De hervorming en stimulering van de Amerikaanse economie wordt echter niet alleen gedwarsboomd door machtsstrijd, werkloosheid en financiële crises, de economische opleving van de Verenigde Staten ontmoet nu ook het geweld van de Tweede Wereldoorlog in Europa en Azië.

Paragraaf 9 heeft een indruk gegeven hoe in juli 1944 Keynes' theorie in ere hersteld wordt en de Wereldbank en de Verenigde Naties in leven worden geroepen zodat de droom van een rijke, sociale en evenwichtige wereld opnieuw van start kan gaan. Beide organisaties hebben zich de wederopbouw en economische ontwikkeling in de naoorlogse vreedstijd tot doel gesteld. Het handvest van de Verenigde Naties richt zich op “*economic and social progress and development*”,³⁶⁰ terwijl de Wereldbank in haar handvest spreekt dat “*it should be noted that the Bank is established both for the reconstruction and for the development of the member countries, and these two objectives are to be pursued on a footing of equality*”.³⁶¹ Volgens de kroniekschrijver van de Wereldbank, Catherine Gwin, gaat de bank, naast het ondersteunen van de internationale politiek van de Verenigde Staten, niet voorbij aan het stimuleren van 's lands eigen economie:

On the one hand U.S. support for foreign aid generally and the Bank specifically has been guided by the view that promoting economic growth and development in other parts of the world is in the national interest and that multilateral cooperation is a particularly effective way of both leveraging and allocating resources for development. U.S. policy towards the Bank, led by the Treasury Department, has consistently emphasized these points. On the other hand the United States has viewed all multilateral organizations, including the World Bank, as instruments of foreign policy to be used in support of specific U.S. aims and objectives.³⁶²

³⁶⁰ *United Nations Archives*, Charter of the United Nations and Statute of the International Court of Justice, signed at the United Nations conference on international organization, San Francisco, California, June 26, 1945, 37.

³⁶¹ *The World Bank Group Archives*, Report of Commission II to the Executive Plenary Session. IBRD, July 21, 1944, 3.

³⁶² Gwin, ‘U.S. Relations with The World Bank, 1945-1992’, 195.

In zijn inaugurele toespraak, januari 1949, roept de fervent anticomunistische president Harry Truman op tot ontplooiing van het technische ondersteuningsprogramma, nu ook voor onderontwikkelde gebieden in Azië en de rest van de wereld:

We must embark on a bold new program for making the benefits of our scientific advances and industrial progress available for the improvement and growth of underdeveloped areas. (...) We should make available (...) the benefits of our store of technical knowledge. (...) and (...) we should foster capital investment in areas needing development. (...) This program can greatly increase the industrial activity in other nations.³⁶³

De Wereldbank en het IMF zijn zich bewust van de nieuwe behoefte aan industriële investeringen in ontwikkelingslanden, maar in 1945 hebben beide instellingen nog niet voldoende fondsen. In maart 1950 besluiten zij het *International Development Corporation* (IDC) te stichten die komende projecten zelf gaat financieren.³⁶⁴ Ondertussen hebben de leden van de Verenigde Naties naar een wat snellere, minder bureaucratische en onpartijdige multilaterale organisatie gezocht, die technische en financiële bijstandsprogramma's moet gaan verlenen aan minder ontwikkelde gebieden. Zij richten in 1949 de *Technical Assistance Administration* (TAA) op, geschoeid op het geven van 'intellectuele producten': ideeën, informatie, assistentie bij institutionele opbouw en technische expertise. Volgens auteur David Webster betekent dit, als een bijna vanzelfsprekendheid, de politieke beïnvloeding van het beleid van de om assistentie vragende partijen:

One secretariat official asked what the UN's role in technical assistance should be. A passive role meant that 'the United Nations would act only at the request of a government, would undertake exactly what that government asks for, and have no voice or part in any final decision'. The preferred role was active: the UN, 'recognizing that inevitably its reputation will be involved in this question of technical assistance', would go beyond surveys of national economies, to coordinate and carry out the surveys' recommendations on its own authority.³⁶⁵

Advocates of technical assistance frequently presented it as divorced and disembodied from politics. The economist Milton Friedman defended technical advice to General Augusto Pinochet's regime in Chile as no more 'evil' than a medical doctor offering 'technical medical advice to the Chilean government to help end a medical plague'. Of course, the opposite was the case: even if they wished, technical advisors could not escape being embroiled in the politics of their host or home country or the international organization that they served. Technical assistance itself was inherently political.³⁶⁶

³⁶³ Inaugurele toespraak, Harry Truman, 20-01-1949;

https://www.trumanlibrary.org/whistlestop/50yr_archive/inagural20jan1949.htm, geraadpleegd 18-05-2018.

³⁶⁴ Jonas Haralz, 'The International Finance Corporation' in: Devesh Kapur, John P. Lewis en Richard Webb (red.), *The World Bank: Its First Half Century*, Volume 2: Perspectives (Washington 1997) 805-905, aldaar 808.

³⁶⁵ David Webster, 'Development Advisors in a Time of Cold War and Decolonization: the United Nations Technical Assistance Administration, 1950-59', *Journal of Global History*, Volume 6, Issue 2, July 2011, 249-272, aldaar 255.

³⁶⁶ Ibidem, 271.

Tussen de twee organisaties TAA en de IDC is een verschil van aanpak, alhoewel beide organisaties vanaf hun oprichting de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties als grootste en invloedrijkste aandeelhouder hebben. In feite wil dat zeggen dat de Verenigde Staten begin jaren vijftig alle instellingen voor Technische Adviesverlening en Assistentie van zowel de Verenigde Naties, de Wereldbank als het IMF binnenboord hebben en dat, binnen het kader van het Amerikaanse anticommunistische beleid, al deze organisaties voor dergelijke doeleinden internationaal ingezet kunnen worden. Bovendien is er veel haast geboden, door het uitbreken van de Koreaanse Oorlog hebben de Verenigde Staten in december 1950 de nationale noodtoestand uitgeroepen, waarna ‘het Westen’ onder de vlag van de Verenigde Naties in Korea, een oorlog gaat voeren

~

De TAA is het meest geaccepteerde ontwikkelingsinstituut op het gebied van technische assistentie en industriële investeringen voornamelijk omdat haar moederorganisatie, de Verenigde Naties, voor het geven van technisch advies door veel ontwikkelingslanden als hun ‘eigen’ organisatie gezien wordt. Binnen vijf jaar na oprichting heeft de TAA 431 deskundigen uitgezonden naar negen Aziatische landen.³⁶⁷ De directeur-generaal van de TAA, Hugh Keenleyside, schrijft in 1955:

The TAA was a ‘busy shop’. A staff of somewhat under 200 serviced an annual average of more than 600 experts drawn from 55 countries and working in 65 other countries, producing some 1,000 final and 4,000 interim reports by experts. With less than one-fifteenth of the UN’s staff, it received almost one-third of the mail addressed to the world body (...) Total technical assistance funding climbed from US\$20 million in the initial period to around US\$51 million by 1964, when all UN development work was folded into the new United Nations Development Programme.³⁶⁸

Nu worden, zoals Trumans *Point Four Program* voorziet, “*hearts and minds*” van de derde wereld gewonnen. Niet als een “*relief agency*”, zoals de Marshallhulp die nationale economieën voor hun oorlogsschade geld voor herstel ter beschikking stelt.³⁶⁹ Ook niet als een initiatief tot gestructureerde “*give-aways*”, maar door “*sharing of know-how*” die zogenaamde derdewereldlanden helpt hun levensstandaard op het gebied van landbouw, industrie en gezondheidszorg te verbeteren.³⁷⁰ Een programma met het symbool van ‘partnerschap onder de

³⁶⁷ *United Nations Archives*, H.J. van Mook, ‘Memorandum addressed to TAA-officers’ en ‘Memorandum UN technical assistance in Asia and the far East 1950-1955’, UNA, S-0441-1416-02, 13-06-1955.

³⁶⁸ Hugh Keenleyside, *Memoirs, Volume 2: On the Bridge of Time* (Toronto 1982) 390.

³⁶⁹ Ibidem, 75; H.J. Keenleyside, ‘Administrative Problems of the United Nations Technical Assistance Administration’, *Public Administration*, No. 33, 3, 1955, 244 en 256.

³⁷⁰ *The Straits Times*, 29-12-1953.

vrije naties' zodat het communistische systeem ziet wat democratie en kapitalisme voor het welzijn van mensen betekenen. Of, zoals Webster dat verwoordt:

to assist the people of Asia and Africa to raise their living standards in similar ways, and thus remove one of the occasions for the spreading of this false doctrine of Communism.³⁷¹

Het uitruilen van kennis en het geven van technische assistentie wordt nu aangewend om naties én economisch én politiek blijvend te beïnvloeden. Het concept van humanitaire hulpverlening gekoppeld aan ontwikkeling en technische assistentie is niet alleen “*modish in the early 1950s*”,³⁷² het is vooral een zaak van “*Cold War diplomacy (...) one that was even more complex than traditional diplomacy*”. (...) “*International technical assistance is a new form of diplomacy*”.³⁷³

Winsemius, nu als ontwikkelingsdeskundige, heeft zes jaar ervaring opgedaan in de wapenindustrie die volgens Corinna Adam per definitie ‘onlosmakelijk met ontwikkelingshulp verbonden’ is; in dit verband noemt zij in haar boekbeschrijving van George Thayer *The War Business* de firma Hispano-Suiza, Winsemius’ vorige werkgever, bij naam:

If the paradox that aid and arms are inextricably linked were not enough, here is another. Arms manufacturers (mostly, now, not famous identifiable figures as in the Low cartoons, but sections of industrial firms better known for more innocent products – General Electric, General Motors, Hispano-Suiza, Remington) do not like war. They like ‘stability’ they like the trade in death to be carried on in good business conditions. The moment there was a hint of peace in Vietnam, last year, arms shares rebounded upwards from a slow decline. Long wars, being inflationary, worry armament manufacturers. They cannot be sure, if they would be if the Vietnam war came to an end, that the American government will concentrate hard enough on its arrangements for selling steadily, increasing amounts of arms to poor countries that are in peace. (...) Ninety five percent of all conflicts since the Second World War have been fought in the underdeveloped areas of the world, with imported weapons.³⁷⁴

Dit citaat wekt nieuwsgierigheid op, want ook Winsemius, met al zijn wapenkennis, gaat zich nu in de wereld van ontwikkelingshulp inzetten. Echter, de betreffende onderzoeksvraag: ‘hoe heeft Winsemius met zijn vergaarde kennis aan de opbouw van Singapore bijgedragen’, oftewel: in hoeverre is de rol van Winsemius maatgevend geweest voor het ‘wonder’ Singapore, wordt pas vanaf Deel IV uit de doeken gedaan. Eerst een stuk geschiedenis van Raffles en Lee Kuan Yew, personages met dezelfde ondernemende kwaliteiten als Winsemius.

³⁷¹ Webster, ‘Development Advisors in a Time of Cold War and Decolonization’, 252.

³⁷² Soe Saing, ‘United Nations Technical Aid in Burma: a Short Survey’, *Institute of Southeast Asian Studies* (Singapore 1990) 11.

³⁷³ Webster, ‘Development Advisors in a Time of Cold War and Decolonization’, 249-250.

³⁷⁴ Corinna Adam, ‘Guilty Men’.